

به‌ناوی خودای به‌خشنده و میهره‌بان

به‌ناوی گه‌له‌وه

پهرله‌مانی کوردستان - عێراق

پشت به حوکمی برپگهی (۱) له ماددهی (۵۶) ی یاسای ژماره (۱) ی سالی ۱۹۹۲ ی هه‌موارکراوو، له‌سه‌ر داوای ژماره‌ی یاسایی ئەندامانی په‌رله‌مان، په‌رله‌مانی کوردستان - عێراق له دانیشتنی ئاسایی ژماره (۶) ی گرێدراو له رێک‌هوتی ۲۰۱۳/۴/۱۰ برپاری ده‌رچواندنی ئەم یاسایه‌ی دا:

یاسای ژماره (۳) ی سالی ۲۰۱۳

یاسای کێرکی و قه‌ده‌غه‌کردنی قۆره‌خکاری له هه‌ریه‌می کوردستان - عێراق

مادده‌ی په‌که‌م:

مه‌به‌ستی ئەم یاسایه‌ له‌م زاراوه‌و ده‌سته‌واژانه‌ی خواره‌وه، ماناکانی به‌رامبه‌ریانه:

په‌که‌م: هه‌ریه‌م: هه‌ریه‌می کوردستان - عێراق.

دووهم: وه‌زاره‌ت: وه‌زاره‌تی بازرگانی و پیشه‌سازی هه‌ریه‌م.

سێیه‌م: وه‌زیر: وه‌زیری بازرگانی و پیشه‌سازی هه‌ریه‌م.

چواره‌م: ئەنجومه‌ن: ئەنجومه‌نی پاراستنی کێرکی و قه‌ده‌غه‌کردنی قۆره‌خکاری.

پێنجه‌م: کێرکی: ئەنجامدانی چالاکیه‌ ئابوریه‌کان به‌پێی میکانیزمه‌کانی بازار به‌بێ کاریگه‌ری یان کۆتکردنی ئەم میکانیزمانه‌ به‌ کاریگه‌رییێک یان کۆتکردنیکی زێده‌رپۆ که ئاسه‌واری زیانبه‌خش به‌ بازرگانی یان گه‌شه‌سه‌ندن بگه‌ینیت.

شه‌شه‌م: قۆره‌خکاری: هه‌ر چالاکی یان پیکه‌اتنیێک له‌ لایه‌ن که‌سیکی سروشتی یان مه‌عنه‌وی، یان زیاتر له‌ که‌سیێک، یان له‌ لایه‌ن ئەو که‌سه‌ی ده‌بیته‌ نیوانگه‌ر له‌ نیوانیاندا، بۆ زالبوون به‌سه‌ر نرخ له‌ بازار یان جو‌ری که‌لوپه‌ل و خزمه‌تگوزاریه‌کان، به‌ جو‌ریێک به‌بیته‌ هۆی زیان گه‌یاندن به‌ به‌کاربه‌رو کۆمه‌لگه‌.

هه‌وته‌م: بازار: ئەو ناوچه‌یه‌یه‌ که‌ به‌ره‌مه‌یننه‌ران و به‌کاربه‌ران به‌یه‌کتری ده‌گه‌ن بۆ به‌ستنی مامه‌له‌ی بازرگانی ده‌رباره‌ی که‌لوپه‌لیکی دیاریکراو، وه‌ بۆ مه‌به‌سته‌کانی ئەم یاسایه‌ مه‌رج نیه‌ بازار له‌ سنووریکی جوگرافی دیاریکراو دا گۆشه‌گیر بکریت.

هه‌شته‌م: چوونه‌ناویه‌ک: چوونه‌ناوی دوو کۆمپانیا یان زیاتر به‌ مه‌به‌ستی فراوانکردنی پشکیان له‌ بازاردا.

نۆیه‌م: نرخ‌ی کړینی راسته‌قینه: ئەو نرخه‌یه‌ که‌ له‌ لیستی کړین جیگه‌ر کراوه‌ پاش لیکه‌مکردنی ئەو داشکانانه‌ی که‌ تیایدا ده‌قیان له‌سه‌ر کراوه‌.

ماددەى دووم:

ئامانجى ئەم ياسايە برىتتە لە رىكخستنى كىركى و قەدەغە كىردنى كارە قۆرەخكارىيەكان لە رىگەى بەرەنگارى بوونەوە يان ھەئەشانەنەوەى پىكھاتنە يان رەفتاركارىيە كۆتكارەكان لە نىوان دامەزراوہ بازىرگانىيەكان يان چوونەناويەكەكان و پروسەكانى كىرپىن يان بەخراپ بەكارھىنەنى ناوھندىيى ھىزىيى بازىرىيى زالبوو، بەجۆرىك بىتتە ھۆى سنووردانان بۇ گەيشتن بە بازار يان بەزىدەپروپىيى كۆتى دەكات، ئەمەش كارىگەرى زىانبەخشى دەبىت لەسەر بازىرگانى ناوھخۆ يان نىودەولتەتى يان گەشەسەندنى ئابورى و زىان بە كۆمەلگە دەگەپنىت.

ماددەى سىيەم:

يەكەم: ھوكمەكانى ئەم ياسايە پىادە دەكرىت بەسەر ئەو چالاكىە بەرھەمھىنەنەوە بازىرگانى و خزمەتگوزارىيەنى كەسانى سىروشتى و مەعنەوى لە ناو ھەرىمدا پىيى ھەئەدەستىن، ھەروەھا ھوكمەكانى پىادە دەكرىت بەسەر ھەر چالاكىيىكى ئابورى كە لە دەرەوہى ھەرىم ئەنجام دەدرىت و ئاساوارى ناوھخۆيى لىدەكەوئتەوہ.

دووم: ئەو برىيارانەى وەزارەت بە رەزامەندى ئەنجومەنى وەزىران بۇ دىيارىكردنى نىرخى كەلوپەل و خزمەتگوزارىيە بنەرەتتەيەكان، پالپشت بە بوونى بارودۇخىكى بەدەرەو لەناكاو بۇ ئەو ماوہىيەى كە بارودۇخى ئامازە بۇكراو پىويستى پىيەتى، دەرىدەكات، لە ھوكمى برپگەى (يەكەم)ى ئەم ماددەيە بەدەر دەكرىن.

ماددەى چوارەم:

لە وەزارەت ئەنجومەنىك بە ناوى (ئەنجومەنى پاراستنى كىركى و قەدەغە كىردنى قۆرەخكارەيى) پىكەدەھىنرىت و برىكارى وەزارەت بۇ كاروبارى بازىرگانى سەرۇكايەتى دەكات لەگەل ئەندامىتى ئەمانەى خوارەوہ:

يەكەم: بەرپوہبەرى گشتى كە نوپنەرەيەتى ئەم لايەنانەى خوارەوہ دەكەن:

۱- وەزارەتى ناوھخۆ.

۲- وەزارەتى گواستنەوہو گەياندن.

۳- وەزارەتى كشتوكال و سەرچاوہ ئاوييەكان.

۴- وەزارەتى پلاننانان / دەستەى پىوانەكردن و كۆنترۆلى جۆرىيى.

دووم: نوپنەرەيك لە ئەنجومەنى پاراستنى بەكاربەر.

سىيەم: چەند ئەندامىك كە نوپنەرەيەتى ئەم لايەنانەى خوارەوہ دەكەن:

۱- يەكىتىيى ژوورە بازىرگانى و پىشەسازىيەكان.

۲- يەكىتىيى جوتياران.

۳- سەندىكاي ژمىركارو ووردبىنكاران.

۴- يەكىتىيى پىاوانى كار.

ماددەى پىنچەم:

يەكەم: ئەنجومەن لەسەر داۋاي سەرۆكى ئەنجومەن، بە لايەنى كەم، مانگى دوو جار كۆدەبىتەو، يان ھەر جاريك پىويست بكات، كۆبونەوھەكانىشى بە ئامادەبوونى زۆرىنەى ئەندامەكانى دەبىت و برپارەكانى بە زۆرىنە دەردەكات.

دووم: نابىت بۇ ھىچ ئەندامىكى ئەنجومەن بەشدارى بكات لە گفتوگو يان دەنگدان لە حالەتتىكى بەردەستى ئەنجومەن ئەگەر تايادا بەرژەوھەندى ھەبىت يان لە نىوانى ئەو و يەككى لە لايەنەكانى پەيوھەندى خزمایەتى تا پەلى چوار ھەبىت، يان نوینەرايەتى لايەنىكى كرىبىت يان بكات.

سىيەم: ئەنجومەن بۇى ھەيە داوا بكات لەو كەسەى پىشى پى دەبەستىت لە شارەزاو پىپۆر لە ناوھەى يان دەروھى سەندىكاو يەكپىتەكان تا ئامادەى كۆبونەوھەكانى بىت بەبى ئەوھى مافى دەنگدانىان ھەبىت.

چوارەم: ئەنجومەن پىپۆرھى ناوھەى بۇ كارايى كارەكانى دادەنىت.

ماددەى شەشەم:

ئەنجومەن تايبەتمەند دەبىت بەمانەى خوارەوھ:

يەكەم: ئامادەکردنى زانىارى تەواو دەربارەى چالاكى ئابورى و نوپکردنەوھو پەرەپىدانى لەگەل لايەنە پەيوھەندارەكان لە گشت بوارەكانى پەيوھەست بە كىركى و قەدەغەکردنى كارە قۆرەخكارىيەكان، و ھەئسان بە لىكۆلینەوھو توپژىنەوھى پىويست لەم بارەپەوھ.

دووم: وەرگرتنى زانىارى پەيوھەست بە كارە پىشىلكارىيەكانى رىساكانى كىركى و قەدەغەکردنى قۆرەخكارىيە بە ھاوکارى لەگەل لايەنە پەيوھەندارەكان، و گرتنەبەرى رىكارى گونجاو دەربارەيان بەپىي ياسا.

سىيەم: ھەماھەنگى كردن لەگەل دەزگا ھاوشىوھەكان لە بواری ئالوگۆرى زانىارى و داتای پەيوھەست بە جىبەجىپکردنى رىساكانى كىركى و قەدەغەکردنى قۆرەخكارىيە لە ھۆمەتى ناوھەندىيە و ھەرىمەكان و دەولەتان بەپىي ياسا بەرکارەكان.

چوارەم: ئامادەکردنى راپۆرتتىكى نىو سالىي دەربارەى چالاكىھەكانى ئەنجومەن و پلانى داھاتو پىشنىارەكانى دەربارەى كىركى و قەدەغەکردنى قۆرەخكارىيە و خستنەبەردەستى وەزىرەوھ.

ماددەى ھەوتەم:

كارى چالاكى ئابورى و بازارگانى بەو شىوھەپەوھ دەبىت كە نەبىتە ھۆى رىگەگرتن لە كىركى يان كۆتکردنى يان زيان پىگەپاندنى تەنھا بۇ ھۆكەمەكانى ئەم ياسايە، بە مەرجىك پىشىلى

پهیماننامه و ریکه و تننامه نیوده و له تیه کانی په سهندکراو له لایه ن حکومتی ناوه ندییوه نه کات.

ماددهی هه شته م:

قه دهغه یه دربارهی ئەمانه ی خواره وه پیکهاتن یان گریبه ستکردن له نیوان کهسانی کیرکیکار له هه ر بازاریک یان له لایه ن ئەوه ی کۆنترۆلی به سه ر بازاریکی دیاریکراودا هه بیئت به مه بهستی قۆره خکاری و هیئانه کایه ی کیرکی ناره وا، ئەنجام بدریئت: په که م: هه ر چوونه ناویه کیک له نیوان دوو کۆمپانیا یان زیاتر یان هه ر کاریکی بازارگانی کۆتکار ئەگه ر کۆمپانیا ییک یان کۆمه لیک کۆمپانیا ی لیکدراو یان پیکه وه به ستر او کۆنترۆلی ۳۵٪ یان زیاتری کۆی گشتی به ره مه هیئانی که لوپه لیک یان خزمه تگوزاریکی دیاریکراو بکات یان ئەگه ر کۆنترۆلی ۳۵٪ یان زیاتری کۆی گشتی فرۆشراوه کانی که لوپه لیک یان خزمه تگوزاریکی دیاریکراو بکات.

دووهم: قه دهغه یه له سه ر هه ر لایه نیک دووباره به ره مه میک وه ک خۆی به نرخیکی که متر له نرخ ی کرینی راسته قینه ی خۆی سه رباری زیده کردنی باج و رسوماتی سه ر به ره مه که و تیچوونی گواستنه وه ئەگه ر هه بیئت، به فرۆشیتته وه، ئەگه ر ئامانجی له مه دا بریتی بیئت له به جینه هیئانی کیرکی ره وا، وه ئەم قه دهغه کردنه ی له م به نده دهقی له سه ر کراوه ئەو به ره مه مانی که خیرا تیکده چن و ئەو داشکانانه ی مۆله تدراون بۆ هه ر فرۆشتنیک بۆ پاکتاوکردنی کاره کان یان نوێکردنه وه ی شتی عه مبارکراو به نرخ ی که متر، له خۆ ناگریت.

سێیه م: یاریکردن به نرخ ی به ره مه مه کان به به رزکردنه وه یان که مکردنه وه یان جیگیرکردنی نرخه کانی فرۆشتن و کرین بۆ ئەو به ره مه مانه ی بابته ی مامه له کردن.

چوارهم: دابه شکردنی بازاره کانی به ره مه مه یان یان ته رخانکردنی له سه ر بنه مای ناوچه ی جوگرافی یان بنکه ی دابه شکردن یان جوړی کرپاره کان یان که لوپه ل یان وهرز یان ماوه ی دیاریکراو.

پینجه م: هه ماهه نگی له وه ی په یوه سه ته به به شداری کردن یان به شداری نه کردن له چوونه نیو که مکردن یان زیده گری و کاراییه کان و گشت پیشکه شکاره کانی دابینکردن.

شه شه م: دانانی کۆت له سه ر به ره مه مه یان یان فرۆشتن به دیاریکردنی پیشکه کانیشه وه.

هه وه ته م: پیکبوون له ته نده ره کان به وه ی لایه نیک یان زیاتر پیکبیین له سه ر پیشکه ش نه کردنی ته نده ر یان که مکردن یان پیکهاتن له سه ر دیاریکردنی نرخه کان یان

بەندەگان يان مەرجەكانى تەندەر يان كەمكردن و پېكەتن لە نېوانياندا لەسەر
ئەوئى بېنە ھاوبەش لەو تەندەردى كەوا زياتر سەرنج راکېشە.

هەشتم: كۆتكردنى پرۆسەكانى دروستكردن يان دابەشكردن يان بازاركردن يان سنووردانان
بۆ دابەشكردنى خزمەتگوزارىيەكان يان جوړيان يان قەبارەيان يان دانانى مەرج يان
كۆت لەسەر دابىنكردن.

نۆيەم: پېكەتن لەسەر دروستكردن يان بەرھەمھېنان يان دابەشكردنى بەرھەمكە بۆ
ماوئىيەك يان چەند ماوئىيەكى ديارىكراو.

دەيەم: پېكەتن لەسەر بەستنى مامەلەئەى كړين يان فرۆشتنى بەرھەمكە لەگەل ھەر
كەسكە يان بەپېئى مامەلەكردن لەگەلئيدا بەجوړكە بېئتە ھۆى سنووردانان بۆ ئازادى
چوونە نېو بازار يان ھاتنەدەرەوئە تيايدا لەھەر كاتكە بېئت.

ياز دەم: پېكەتن لەسەر كورتبوونەوئە بەسەر دابەشكردنى بەرھەمكە جگە لە بەرھەمەكانى
تر لەسەر بنەماى ناوچەى جوگرافى يان بنكەى دابەشكردن يان كړيار يان وەرز يان
ماوئى ديارىكراو.

دواز دەم: جياكارى كردن لە نېوان فرۆشيار يان كړيار كەوا پېگەى بازارگانيان لېكەدەچېئت لە
چوارچېوئەى فرۆشتن يان كړين يان لە مەرجى مامەلەكردن.

سېزد دەم: خوگرتن لە بەرھەمھېنان يان بەردەستكردنى بەرھەمكەى كەم كاتكە
بەرھەمھېنانى لە رووى ئابورىيەوئە لە توانا دابېئت.

چوار دەم: پابەند كردنى دابىنكاركە بە مامەلەئە نەكردن لەگەل كېركېكاركەى تر.

پاز دەم: سنووردانان بۆ ئازادى گەيشتنى بەرھەمەكان بۆ بازارەكان يان ھاتنەدەرەوئەيان
تيايدا بە شېوئەيەكى تەواوئەكى يان بەشەكىى، ئەوئىش بە شاردنەوئەى يان خوگرتن
لە مامەلەئە پېكردنى، سەرەراى بوونى لە لای ھەلگەرەكەى يان بە عەمباركردنى بەبېئى
بىانوو.

شاز دەم: رېگەگرتن يان تەگەرەخستنە بەر كاراىى ھەر كەسكە بۆ چالاكى ئابورى يان
بازرگانى لە بازاردا.

حەف دەم: شاردنەوئەى بەرھەمە بەردەستەكانى بازار بەشېوئەيەكى تەواوئەكى يان بەشەكىى
لە كەسكەى ديارىكراو بەبېئى بىانووئىكى رەوا.

ھەژ دەم: بلاوكردنەوئەى زانىارى نادروست دەربارەى بەرھەم يان نرخ يان نرخدانەنان بۆيان
سەربارى پېزانين بەمە.

نۆزد دەم: خوگرتن لە مامەلەكردن بە بەرھەمەكان بە فرۆشتن يان كړين يان سنووردانان بۆ
ئەم مامەلەكردنە يان تەگەرەخستنە بەرى بەجوړكە بېئتە ھۆى سەپاندنى نرخى
ناراستەقېنە بۆى.

بيستەم: كەمكردنەو ە يان زېدەكردنى بېرى بەردەست لە بەرھەميەك بەجۇرئەك بېتتە ھۆى
دروستكردنى كورتھېنان يان فرەيەكى ناراستەقېنە بۆى.

بيست و يەكەم: سەپاندنى پابەندبوون بە دروست نەكردن يان بەرھەم نەھېنان يان دابەش
نەكردنى بەرھەميەك بۆ ماوھيەك يان چەند ماوھيەكى ديارىكراو.

بيست و دووھەم: ھەلپەساردنى بەستنى گرىبەست يان پېكھاتنى فرۆشتن يان كېرنى
بەرھەميەك لەسەر مەرجى رازى بوون بە پابەندىي يان بەرھەميەك كە سروشتەكەى
يان بەگويرەى بەكارھېنانى بازركانى پەيوەست نەبېت بە بابەتى مامەلە رەسەنەكە
يان پېكھاتنەكە.

بيست و سېيەم: بەھەدەر دانى ھاودەرفەتى لە نېوان كېركېكاران بە جياكارى كردنى
ھەندىكيان لە ھەندىكى تر لە مەرجەكانى مامەلەى فرۆشتن يان كېرن بەبى
بيانويكى رەوا.

ماددەى نۆيەم:

ئەو فەرمانبەرەى بەشيوھيەكى فەرمى لە لايەن ئەنجومەنەو بە ھەماھەنگى لەگەل
وہزارەتى داد راسپېردراوہ لە كاتى راپەراندنى ئەركەكانى لە سنوورى دەسەلاتەكانى
ئەنجومەن كە لە سەرپېچىكردنى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەكەويتەوہ، بە ئەندامى
رېكھېنانى دادگەرىي ھەژمار دەكرېت، لەم پېناوہشدا ئەمانەى خوارەوہى بۆ ھەيە:

يەكەم: مافى چوونە نېو ئەو جيگەو شوين و دامەزراوانەى كەسى سەرپېچىكار تيايدا
چالاكيەكانى خۆى كارا دەكات، و پشكەين و سەيركردنى بەلگەنامەو تۆمارەكانى لە
لاى ھەر لايەنىكى حكومى يان ناحكومى بېت، و ھېشتنەوہى ھەر كامىكيان بېت يان
بە كۆپىكارويى بەمەرجىك لە دواى كۆتايى ھاتنى ووردبېنى كردنىان
بگەرپېندرىنەوہ.

دووھەم: داخستنى ئەو شوينانەى دەويسترين پشكەينيان بۆ بكرېت لە كاتى رپودانى ھەر
رېگرىيەك يان تەگەرەبەك لە كاتى جيپەجىكردنى ئەركەكانيان، بۆ ماوہى سى رۆژ،
ئەنجومەنىش دەسەلاتى ھەيە بە داخستن يان دريژكردنەوہى بۆ ماوہيەك كە لە ۱۵
پازدە رۆژ تېپەر نەكات.

سېيەم: لېكۆلېنەوہكردن لەگەل ھەر كەسەك گومان بكرېت سەرپېچى حوكمەكانى ئەم
ياسايە دەكات و نووسىنەوہى ووتەكانى لە كۆنوسىكدا كە بۆ ئەم مەبەستە
دەكرېتەوہ.

چوارەم: ئامادەكردنى راپۇرتى پېويست بۆ ھەر حالەتەك كە سەرپېچى بۆ حوكمەكانى ئەم
ياسايە بنويئەت.

ماددەى دەيەم:

ئەو دەسلەپتە ۋەزارەتى داد، كە لە ماددەى نۆپەمدا ھاتوو، كورت دەكرىتەو ھە سەر كەردنەو ھى خولى رايھىنان بۆ فەرمانبەرى راسپىردراو لە لايەن ئەنجومەنەو ھەك ئەندامى رىكھىنەنى دادگەرى بۆ ئاسانكارى راپەراندنى ئەركەكانيان لە سنوورى دەسلەپتەكانى ئەنجومەن.

ماددەى يازدەم:

سزا دەدرىت بە بەندكردن بۆ ماوھىەك لە يەك سال كەمتر نەبىت و لە دوو سال زياتر نەبىت يان بە غەرامەىەك كە لە (۱۰٪)ى كۆى گشتى فرۆشراوى سالانەى كەلوپەلىك يان داھاتى خزمەتگوزارى بابەتى سەرپىچىەكە كەمتر نەبىت و لە (۲۰٪)ى زياتر نەبىت.

ماددەى دواردەم:

لەگەل لانەدان لە ھەر سزايەكى توندتر كە لە ھەر ياسايەكى تىر بەركار لە ھەر يەمدا دەقى لەسەر كراو، ھەر كەسىك زانىارى يان نووسراو يان بەلگەنامەى نادروست، سەرھەراى زانىنى بە نادروستىەكە، پىشكەشى ئەنجومەنى بكات يان خۆى بگىرت لە پىشكەش كەردنى زانىارى و بەلگەنامەى دروست، ئەوا سزا دەدرىت بە غەرامەىەك كە لە (۲۵۰) دوو سەدو پەنجا مىيۆن دىنار كەمتر نەبىت و لە (۵۰۰) پىنج سەد مىيۆن دىنار زياتر نەبىت.

ماددەى سىزدەم:

يەكەم: لە كاتى ديارىكەردنى ئەو غەرامانەى كە بەپىى ھوكمەكانى ئەم ياسايە دەسەپىنرىن، قەبارەى ئەو سوودەى لايەنى سەرپىچىكار بەدەستىھىناو ھە بىرى ئەو زيانەى بەكەسانى تر گەشتوو، رەچاو دەكرىن.

دووھەم: ئەو غەرامانەى لە ھەردوو ماددەى (۱۱-۱۲) بە نزمترىن و بەرزترىن ئاست، دەقيان لەسەر كراو، لە ھالەتى گەرانەو ھى سەر سەرپىچى، ئەوا دووچا دەكرىن.

سىيەم: كەسى زيانپىگەشتوو بە ھۆى ئەو چالاكيانەى لەم ياسايەدا قەدەغەكراون بۆى ھەپە داواى قەرھوبووكەردنەو بكات لە لاي دادگاي تايبەتمەندەو.

ماددەى چواردەم:

يەكەم: پىويستە لەسەر ئەو كەسانەى دەپانەوئىت بىنە خاوەنى ماپە يان مافى خاوەندارىتى يان سوودمەندى يان كرىنى پشك يان پىكھىنەنى يەكئىتى يان چوونەناوئەك يان كۆكەردنەو ھى بەرپۆھەردنى دوو كەسى مەعنەو يان زياتر يان پىكھاتنى تايبەت بە نرخ و مەرجەكانى فرۆشتن و بىرەكانى بەرھەمھىنان و دابىنكردن بە جۆرىك بىتتە ھۆى كۆنترۆل كەردن يان زالبوون بەسەر بازاردا، ئاگادارى ئەنجومەن بەكەنەو ئەوئەش ھەلدەستىت بە پشكنىنى ئاگاداركەردنەو كەو دەركردى بىرپار دەربارەىەو لە ماوھىەك كە لە سى رۆژ لە رىكەوتى گەشتنى ئاگاداركەردنەو كە بۆى تىپەر نەكات،

ئەگەر ئەم ماوەیە بەبى تىپروانىنى ئاگادارکردنەوئەكە بەسەرچوو ئەوا بە پەزنامەندى لەسەرى هەژمار دەكرىت. وە لە گشت حالەتەكدا نابىت ئەو پەفتاركارىيانەى كە ئەنجومەن لىي ئاگاداركرائەتەوئەتەواو بكرىن تەنھا لە دواى درچوونى برىارى ئەنجومەنەوئەو يان بەسەرچوونى ئەو ماوەیەى ئامازەى بۆ كراوئە بەبى تىپروانىنى داواكارىيەكە.

دووهم: لە حالەتى پابەند نەبوون بە برگەى (يەكەم)ى ئەم ماددەيە ئەوا حوكمەكانى ماددە (١٢)ى ئەم ياسايەى بەسەردا پىادە دەكرىت.

ماددەى پازدەم:

ئاشكراردنى ئەو زانىارى و داتايانەى پەيوەستن بە كۆمپانىياكان و چوونەناويەكيان و چالاكيەكانيان لە كاتى سەپاندنى حوكمەكانى ئەم ياسايەدا يان بەكارهينانى جگە لەو مەبەستانەى بۆيان پيشكەشكراوئە، قەدەغەيە، و كەسى سەرىچىكار بە هەمان سزاي هاتوو لە ماددە (١٢)ى ئەم ياسايەدا، سزا دەدرىت.

ماددەى شازدەم:

پىويستە لەسەر ئەنجومەن لە كاتى سەلماندى سەرىچىكردنى حوكمەكانى ئەم ياسايە، ئەم رىكارانەى خوارەوئە بگرىتەبەر:

يەكەم: پىويستە لەسەر كەسى سەرىچىكار بارودۆخى خۆى هەموار بكاتەوئەو سەرىچىكە لە ماوەيەكى ديارىكراوئا لابات ئەوئەيش بەبى پيشىلكردنى حوكمەكانى بەرپرسىتى كە لەم سەرىچىيانە دەكەوئەتەوئە.

دووهم: داخستنى كاتى بۆ دامەزراوى سەرىچىكار بۆ ماوەيەك كە لە (١٥) رۆژ تىپەر نەكات بەمەرجىك نابىت دووبارە ئەم دامەزراوانە بكرىنەوئە تەنھا لە دواى لابرندى سەرىچىكەوئە نەبىت.

ماددەى حەفدەم:

پىويستە لە سەر ئەنجومەنى دادگەرىي لە هەريەم، دادگا پىكبهينىت بۆ تىپروانىنى ئەو ناكوئەيانەى لە پاراستنى بەكاربەرو و كىبرىكى و قەدەغەكردنى كارە قۆرەخكارىيەكان و كارە بازركانىيەكانى تر دەكەوئەوئە.

ماددەى هەژدەم:

يەكەم: ئەو كەسەى بەرپرسە لە بەرئۆبەردنى كردارەكى كەسى مەعنەويى سەرىچىكار بە هەمان سزاي برىاردراو بۆ كردهوئەكانى سەرىچىكار بۆ حوكمەكانى ئەم ياسايە، سزا

دهدریٲ، ئه گهر سه لئیرا که واهم کارانه ی دهزانی و به جینه گه یاندنی ئه و ئه رکانه ی که ئه م به رپوه بردنه دهیخاته ئه ستوی به شداری کردووه له که وتنی تاوانه که .
دووهم: که سی مه عنه وی به هاوبه شی به رپرس ده بیٲ له به جینه گه یاندنی هه ر سزایه کی دارایی یان قه ره بوو کردنه وه یه که که حوکمی پی دهدریٲ ئه گهر سه رپه چیه که له لایه ن یه کی که له کارمه نده کانی یان به ناوی یه کیکیان یان بو به رژه وهندی یه کیکیان ئه نجامه درابیٲ.

مادده ی نۆزده م:

یه که م: پیویسته له سه ر ئه نجه مه نی وه زیران پیره وی پیویست بو جیبه جیکردنی حوکمه کانی ئه م یاسایه ده ربکات.

دووهم: پیویسته له سه ر وه زیر رینه مایی پیویست بو جیبه جیکردنی حوکمه کانی ئه م یاسایه ده ربکات.

مادده ی بیسته م:

کار به هیج ده قیکی یاسایی یان بریاریکی نا کوک له گه ل حوکمه کانی ئه م یاسایه نا کریت.

مادده ی بیست و یه که م:

پیویسته له سه ر ئه نجه مه نی وه زیران و لایه نه په یوه نداره کان حوکمه کانی ئه م یاسایه جیبه جی بکه ن.

مادده ی بیست و دووهم:

ئه م یاسایه له ریکه وتی بلا و کردنه وه ی له رۆژنامه ی فه رمی (وه قایی کوردستان) دا جیبه جی ده کریت.

د. ارسلان بایز اسماعیل

سه رۆکی په ره له مانی کوردستان - عیراق

هۆيە پېويستكارەكان

لەپېناو رېكخستنى كېركى و قەدەغەكردنى ئەو كارە قۆرەخكارىيانەى كەوا كەسىكى سروشتى يان مەعنەوى لە كەسانى وەبەرھىن و بەرھەمھىن و بەبازاركاران و كەسانى تر پىي ھەلدەستن لە گشت ئەو چالاكىە بەرھەمھىن و بازرگانى و خزمەتگوزارى و چالاكىە ئابورىيانەى كەوا لە ناوھوھوى ھەرىم ئەنجام دەدرين و لە دەرەھوشى ئەنجام دەدرين و لە ناوھوھوى ھەرىم ئاسەوارى ليدەكەويتەوھو دەبنە ھۆى زيان گەياندن بە كۆمەلگە، ئەوا ئەم ياسايە دەرچوویندرا.

تېبىنى: ئەم ياسايە بەبرىارى ژمارە(۴)ى سالى ۲۰۱۳ لەلایەن سەرۆكى ھەرىمى كوردستان دەرچوویندرا.